

Κοινή Διακήρυξη της γερμανικής και ελληνικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης

20 Απριλίου 2016, Αθήνα

Η διαχείριση της προσφυγικής κρίσης είναι η μεγαλύτερη πρόκληση που έχουν αντιμετωπίσει έως τώρα οι Δήμοι και οι Περιφέρειες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι Δήμαρχοι, οι Έπαρχοι και οι Περιφερειάρχες πρέπει να σταθούμε απέναντί σε αυτήν την δοκιμασία με αξιοπιστία και αφοσίωση και να την αντιμετωπίσουμε από κοινού με συντεταγμένο και αποτελεσματικό τρόπο. Μόνο αν υποστηρίξουμε τις αξίες του ανθρωπισμού και της αλληλεγγύης μέσα στην ΕΕ, θα μπορέσουμε να ξεπεράσουμε αυτή την εξαιρετικά δύσκολη κρίση.

Στόχος μας είναι να δημιουργήσουμε προοπτικές για αυτούς τους ανθρώπους που εξαιτίας του πολέμου και των κακουχιών έρχονται στην Ευρώπη της ειρήνης και της ασφάλειας. Οι Δήμοι είναι ο τόπος, όπου αυτοί οι άνθρωποι θα ξεκινήσουν εκ νέου τη ζωή τους. Αν επιτευχθεί η ένταξή τους, στις τοπικές κοινωνίες, η Ευρώπη θα βγει μέσα από αυτήν την κρίση πιο δυνατή. Η μεγάλη προθυμία των πολιτών να προσφέρουν βοήθεια μάς γεμίζει αισιοδοξία και αποδεικνύει ότι οι ευρωπαϊκές αξίες είναι βαθιά ριζωμένες στην κοινωνία.

Η ενσωμάτωση των προσφύγων στην κοινωνία μας μπορεί να επιχειρηθεί μόνο μέσα από τον ανοιχτό διάλογο με τους πολίτες και τους μετανάστες. Συγχρόνως, θα πρέπει να λάβουμε σοβαρά υπόψη τους φόβους και τις ανησυχίες των πολιτών. Είναι μια πραγματικότητα που δεν μπορούμε να αγνοήσουμε και πρέπει να τους δώσουμε συγκεκριμένες και αξιόπιστες απαντήσεις. Για αυτό και στηρίζουμε με ιδιαίτερη έμφαση τη συνεργασία μεταξύ ελληνικών και γερμανικών Δήμων.

Λόγω της διαφορετικής κατάστασης που επικρατεί στη Γερμανία και στην Ελλάδα, θέλουμε να ανταλλάξουμε εμπειρία, γνώσεις και ιδέες και να στηρίξουμε ο ένας τον άλλον. Οι γερμανικοί Δήμοι έχουν σημαντική εμπειρία στην υποδοχή μεγάλου αριθμού προσφύγων και μεταναστών, ενώ για τους ελληνικούς Δήμους οι προσφυγικές ροές είναι νέο φαινόμενο. Προκειμένου να υπάρξει αμοιβαία κατανόηση, πρέπει να γνωρίζουμε τις τοπικές ιδιαιτερότητες.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Τοπική Αυτοδιοίκηση και των δύο χωρών επιδιώκει την ανταλλαγή εμπειρίας και γνώσεων με συγκεκριμένους στόχους, υπό την αιγίδα της Ελληνογερμανικής Συνέλευσης.

Εμβάθυνση της συνεργασίας και ενίσχυση της ανταλλαγής εμπειρίας και γνώσεων μεταξύ των Δήμων μέσω της αλληλοϋποστήριξης

Οι Δήμοι των δύο χωρών έχουν αποκτήσει σημαντική εμπειρία και έχουν συλλέξει πολλές και διαφορετικές γνώσεις τους τελευταίους μήνες. Τόσο στην Ελλάδα, όσο και στη Γερμανία έχουν αναπτυχθεί καλές πρακτικές με στόχο το γενικό συμφέρον. Πρόκειται για τους εξής τομείς:

1. Συνεργασία με την Κοινωνία των Πολιτών και όλους τους φιλανθρωπικούς φορείς/συλλόγους

Έχει αποδειχθεί ότι η συνεργασία με οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών έχει εξέχουσα σημασία σε όλα τα επίπεδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η υποδοχή των προσφύγων, όπως έχει αυτή τη στιγμή η κατάσταση, δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς τη συμμετοχή των πολιτών. Για αυτό και η συνεργασία ανάμεσα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και την Κοινωνία των Πολιτών αποτελεί προϋπόθεση για την επιτυχημένη υποδοχή και την κοινωνική συνοχή στον Δήμο.

Η έγκαιρη συμπερίληψη της Κοινωνίας των Πολιτών είναι απαραίτητη. Οι εθελόντριες και οι εθελοντές έχουν πρωταγωνιστικό ρόλο. Αποτελούν τον συνδετικό κρίκο μεταξύ της Διοίκησης, των πολιτών και των προσφύγων. Η αφοσίωση τους στην αποστολή που έχουν αναλάβει, συμβάλει καθοριστικά στην αποδοχή των προσφύγων μέσα στον Δήμο. Το έργο τους και η εμπειρία που διαθέτουν έχουν μεγάλη αξία και αξίζουν αναγνώρισης.

2. Συνεργασία με όλους τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Στην Τοπική Αυτοδιοίκηση υπάρχουν πολλές διοικητικές υπηρεσίες και φορείς που ασχολούνται με τη βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη φροντίδα των προσφύγων. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη στέγαση, την προετοιμασία χώρων φιλοξενίας, τα μαθήματα γλώσσας, τη φροντίδα και την εκπαίδευση των παιδιών και των νέων και την ενσωμάτωση στην αγορά εργασίας. Στην παρούσα κατάσταση και από άποψη οργάνωσης, όλα τα παραπάνω αποτελούν πολύ μεγάλα έργα. Η εμπειρία επομένως, έχει πολύ μεγάλη σημασία για όλους τους εμπλεκόμενους.

- **Συμβουλευτική υποστήριξη για προγράμματα εθελοντικής επιστροφής και επανένταξης**

Οι πρόσφυγες έχουν ανάγκη ενημέρωσης σχετικά με την επικρατούσα κατάσταση και τις δυνατότητες τις οποίες έχουν. Μέσω οργανωμένης συμβουλευτικής υποστήριξης μπορεί να αποφευχθεί η λάθος πληροφόρησή τους. Η εμπειρία έδειξε ότι η συμβουλευτική δεν αφορά μόνο στην ενημέρωση σχετικά με την χώρα μετανάστευσης. Επιπλέον, παρατηρείται μεγάλο ενδιαφέρον για την πληροφόρηση σχετικά με προγράμματα εθελοντικής επιστροφής και επανένταξης στη χώρα προέλευσης.

3. Ενέργειες για επιτυχημένη ένταξη

Δεν είναι όλοι οι πρόσφυγες διερχόμενοι από την Ελλάδα και τη Γερμανία. Οι Δήμοι αναμένουν ότι οι πρόσφυγες θα μείνουν μεγαλύτερο διάστημα, επομένως πρέπει να αναλάβουν νέες δράσεις, όπως:

- **Στέγαση – προετοιμασία δομών φιλοξενίας**

Συχνά, οι Δήμοι δεν διαθέτουν κατάλληλους χώρους για να στεγάσουν τους πρόσφυγες και να τους προσφέρουν ένα δικό τους σπίτι. Η προετοιμασία των δομών φιλοξενίας δεν μπορεί να αφεθεί στην τύχη. Η ανάπτυξη δυνατοτήτων στέγασης πρέπει να ενσωματωθεί στον υφιστάμενο αστικό σχεδιασμό. Η εμπειρία έχει δείξει ότι μακροπρόθεσμα η αποκεντρωμένη διαμονή τους προωθεί την ένταξη. Αυτό όμως, δεν είναι πάντα εφικτό. Τα σχέδια για τη στέγαση των προσφύγων πρέπει να αναπτύσσονται με διαφάνεια, έτσι ώστε

να προετοιμάζουν τον τοπικό πληθυσμό για τους νέους κατοίκους. Σύμφωνα με την έως τώρα εμπειρία, είναι σαφές ότι η διαφάνεια στην ασκούμενη πολιτική έχει μεγάλη σημασία για την αποδοχή των προσφύγων σε μία περιοχή.

Η φιλοξενία των ασυνόδευτων ανηλίκων και νέων είναι μια ιδιαίτερη ευθύνη. Απαιτεί συμφωνίες με όλους τους εμπλεκόμενους στην περιοχή. Χρειάζονται κατάλληλα παιδαγωγικά σχέδια για τα παιδιά και τους νέους, που θα εφαρμοσθούν στους παιδικούς σταθμούς, τα σχολεία, τους αθλητικούς συλλόγους και τα κέντρα νεότητας. Η εμπειρία έχει δείξει ότι ένας ολοκληρωμένος σχεδιασμός θεωρείται επιτυχημένος, όταν για παράδειγμα περιλαμβάνει όλες τις ηλικιακές ομάδες και δημιουργεί μία ζωντανή κοινότητα.

- **Εκμάθηση γλώσσας και εκπαίδευση**

Η ένταξη δεν είναι εφικτή αν οι πρόσφυγες δεν μάθουν τη γλώσσα της χώρας φιλοξενίας. Η γνώση της γλώσσας έχει επίδραση σε πολλούς τομείς. Ανοίγει τον δρόμο για την κατανόηση του πολιτισμού και των αξιών της χώρας φιλοξενίας. Μόνο αν μάθει κανείς τη γλώσσα μιας χώρας, μπορεί να έχει πρόσβαση στην κοινωνία και την αγορά εργασίας. Για αυτό θα υποστηρίξουμε όλες τις προσπάθειες που σχετίζονται με την εκμάθηση γλώσσας, ειδικά σε ό,τι αφορά παιδιά και νέους.

Πρέπει να έχουν την ευκαιρία να ενταχθούν στο εκπαιδευτικό σύστημα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι αναδοχές, θεσμός που έχει καθιερωθεί ήδη στη Γερμανία.

Επιπλέον θα μπορούσαν να υπάρξουν ειδικά προγράμματα για τα παιδιά των προσφύγων, αντίστοιχα με εκείνα που λειτουργούν ως Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης (ΚΔΑΠ).

- **Ένταξη στην αγορά εργασίας**

Οι πρόσφυγες έχουν διάφορες επαγγελματικές εξειδικεύσεις, οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν και να αναπτυχθούν περαιτέρω. Χρειάζονται έξυπνες προσεγγίσεις στην εκπαίδευση και την κατάρτιση που θα προετοιμάσουν τους πρόσφυγες για την αγορά εργασίας. Οι Οργανισμοί Απασχόλησης, αλλά και το Δημόσιο και η οικονομία (Επιμελητήρια) μπορούν να αναπτύξουν κατάλληλα και συντονισμένα σχέδια που θα ανοίξουν τον δρόμο προς την απασχόληση. Στον δημόσιο τομέα μπορούν να προσφερθούν και δράσεις κοινωφελούς έργου, όπως η προστασία και η διατήρηση του φυσικού τοπίου. Λόγω του υψηλού ποσοστού ανεργίας, θα πρέπει να προσέξουμε να μην υπάρξουν φαινόμενα εξοντωτικού ανταγωνισμού. Υπάρχουν δυνατότητες και μπορούμε να τις αξιοποιήσουμε.

- **Κοινωνική ένταξη**

Η συμμετοχή σε συλλόγους προωθεί την αμοιβαία κατανόηση. Ένα καλό παράδειγμα είναι οι πρόσφυγες να γίνονται μέλη σε αθλητικούς συλλόγους ή στους εθελοντές πυροσβέστες. Βοήθεια μπορούν να προσφέρουν και οι φορείς αναδοχής που λειτουργούν με τη συμμετοχή και προς όφελος και των πολιτών και των προσφύγων και συμβάλουν έτσι στην καταπολέμηση της ξενοφοβίας.

Αρκετοί πρόσφυγες είναι πρόθυμοι να εργασθούν σε δομές υποδοχής. Τα πεδία δραστηριοποίησης είναι πολλά και διαφορετικά. Πρέπει να στηρίξουμε και να επικουρήσουμε τα παραπάνω.

- **Ιατρική φροντίδα και άλλες κοινωνικές παροχές**

Η ιατρική φροντίδα αποτελεί υψηλή αξία για τους ανθρώπους στην Ευρώπη. Οι πρόσφυγες έχουν πρόσβαση σε ιατρική βοήθεια. Άλλωστε απαιτείται και για λόγους δημόσιας υγείας, καθώς δεν πρέπει να δημιουργηθούν συνθήκες που να ευνοούν τη μετάδοση ασθενειών. Σύμφωνα με τους κανόνες που ισχύουν σε κάθε χώρα, οι πρόσφυγες λαμβάνουν κοινωνικές παροχές ανάλογα με την κατάστασή τους.

Εντέλει, η διαβίωση των προσφύγων σε αξιοπρεπείς συνθήκες εξαρτάται και από τις προϋποθέσεις που εξασφαλίζει κάθε περιοχή. Αποφασιστικής σημασίας είναι και η ικανότητα να δημιουργήσει κανείς συνέργειες μέσω συνεργασίας με κοινωνικά ιδρύματα, Ιατρικούς Συλλόγους, εθελοντικές οργανώσεις και την Εκκλησία, έτσι ώστε να ανακουφισθούν από τα βάρη οι Δήμοι.

4. Ανταλλαγή εμπειρίας και γνώσεων και συνθήκες στη φροντίδα των προσφύγων

Ακόμα κι αν οι συνθήκες δεν καθορίζονται από τους Δήμους, τα προβλήματα προκύπτουν στους Δήμους και οι λύσεις απαιτούν δράσεις και κινητοποίηση. Η εμπειρία έχει δείξει ότι οι αποφασιστικές δράσεις και οι δημιουργικές ιδέες μπορούν να επιτύχουν σημαντική κινητοποίηση. Ωστόσο, είναι ξεκάθαρο ότι χωρίς τους κατάλληλους πόρους δεν είναι εφικτή μια ισχυρή αυτοδιοίκηση. Συμπληρωματικά, είναι απαραίτητο να συμπεριλάβει κανείς την Τοπική Αυτοδιοίκηση στις διαδικασίες απόφασης. Μεμονωμένες ρυθμίσεις:

- **Η χρηματοδότηση της φροντίδας των προσφύγων πρέπει να καθορισθεί με σαφήνεια**

Οι Δήμοι δεν είναι σε θέση να αναλάβουν μόνοι τους την οικονομική επιβάρυνση. Το πρόβλημα είναι ιδιαίτερα έντονο στην Ελλάδα. Οι Δήμοι πρέπει να διαθέσουν επαρκείς πόρους, για να ανταποκριθούν. Τα δικά τους μέσα δεν επαρκούν. Η επιστροφή των πραγματικών εξόδων απαιτεί νέα προγράμματα και δράσεις σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Η επιστροφή των εξόδων μέσω της εκάστοτε κυβέρνησης πρέπει να πραγματοποιηθεί με διαφάνεια και βάσει ρυθμίσεων σε σύντομο χρονικό διάστημα. Οι κάτοικοι δεν πρέπει να επιβαρυνθούν με επιπλέον εισφορές.

Η αντιμετώπιση των προσφυγικών ροών είναι ευρωπαϊκή υπόθεση. Για αυτό και η Διοίκηση των ελληνικών Δήμων πρέπει να έχει άμεση πρόσβαση στις ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις και τα προγράμματα. Στο θέμα αυτό απαιτείται άμεσα αλλαγή στον τρόπο σκέψης. Στη διαμόρφωση των προγραμμάτων πρέπει να ληφθούν υπόψη η εμπειρία και οι ανάγκες των Δήμων. Αυτό ορίζει και η αρχή της επικουρικότητας.

- **Απαιτείται άμεσα καλός συντονισμός ανάμεσα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και την κυβέρνηση**

Οι Δήμοι πρέπει να εμπλακούν εγκαίρως στις διαδικασίες απόφασης. Πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις, να ενημερωθούν εγκαίρως για τις απαιτούμενες ενέργειες και να λάβουν τους απαραίτητους πόρους. Είναι απαραίτητο, έτσι ώστε να προετοιμάσουν δομές φιλοξενίας που να εξασφαλίζουν την αξιοπρεπή διαβίωση.

Σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο πρέπει να υπάρξει κατανόηση για την κατάσταση που αντιμετωπίζουν οι Δήμοι. Είναι λοιπόν προϋπόθεση, να επιτευχθεί συντονισμός που να λειτουργεί στη βάση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης ανάμεσα σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

- **Δίκαιη κατανομή των προσφύγων στη χώρα**

Οι Δήμοι δεν επιτρέπεται να υπερφορτωθούν σε ό,τι αφορά τη φροντίδα των προσφύγων. Πρέπει να δοθεί προσοχή, έτσι ώστε το βάρος της κατανομής να μην είναι δυσανάλογο για τους Δήμους. Επίσης, πρέπει να επιδιωχθεί δίκαιη κατανομή μεταξύ αστικών περιοχών και υπαίθρου.

Η δίκαιη κατανομή μπορεί να επιτευχθεί και κατόπιν μίας κοινής φόρμουλας που θα συμφωνηθεί από όλους τους εμπλεκόμενους. Το μέγεθος ενός Δήμου, αλλά και οι οικονομικές δυνατότητες μπορούν να αποτελέσουν κριτήρια.

5. Στοχευμένη συγκέντρωση και διανομή ανθρωπιστικής Βοήθειας

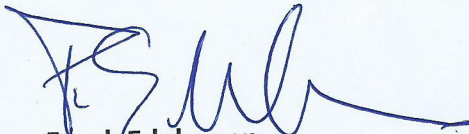
Είναι απαραίτητο να επιτευχθεί ένα κοινό μοντέλο μέσω του οποίου θα συγκεντρώνεται στοχευμένα ανθρωπιστική βοήθεια. Οι δήμοι, μέσω του ανώτατου οργάνου τους τη ΚΕΔΕ, θα μπορούν να έχουν κεντρικό συντονιστικό ρόλο, τόσο στη συγκέντρωση, όσο και στην διανομή της ανθρωπιστικής βοήθειας. Μέσω των δήμων θα μπορούν να συντονιστούν όλες οι δυνάμεις (εθελοντές, σύλλογοι γονέων, κ.α.) προκειμένου να μπορεί η βοήθεια που θα συγκεντρώνεται να διανέμεται στη συνέχεια στους ανθρώπους που έχουν ανάγκη.

6. Οργάνωση της ανταλλαγής εμπειρίας και γνώσεων μεταξύ των δύο χωρών

Οι Γερμανοί και οι Έλληνες Δήμαρχοι συμφωνούν να ανταλλάσσουν τακτικά ιδέες και πληροφορίες σχετικά με την εμπειρία τους, υπό την αιγίδα της Ελληνογερμανικής Συνέλευσης και να επεξεργάζονται από κοινού προτάσεις για την καλύτερη ένταξη των προσφύγων. Οι προτάσεις αυτές μπορούν να δώσουν εναύσματα τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο και στο πλαίσιο αυτό η συμβολή της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής στην Ελλάδα (ΟΚΕ) κρίνεται ουσιώδης.

Αθήνα, 20 Απριλίου 2016

Χριστόδουλος Μασσάκος
 Δήμαρχος Δράμας
 Εντεταλμένος της ΚΕΔΕ για την
 Ελληνογερμανική Συνέλευση

Frank Edelmann
 Δήμαρχος και
 Συντονιστής του Εντεταλμένου
 της Ελληνογερμανικής
 Συνέλευσης